

Comarques Valencianes

Informatiu Cultural Valencià

PREU: 0€. I no se parle mes

CREVILLEN

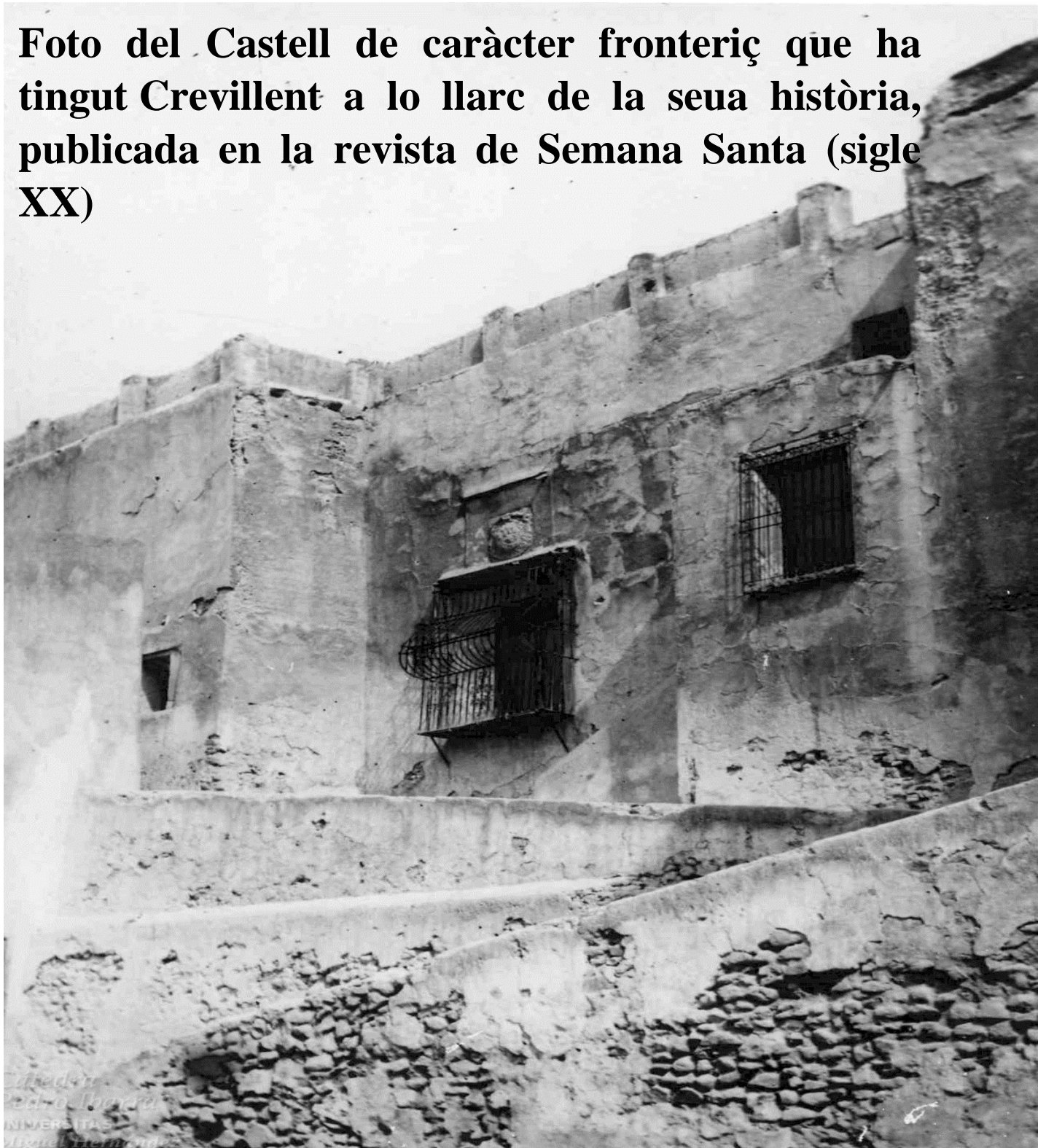
Quart Trimestre 2023 – número 04

Gmail anticregnevalencia@gmail.com

Facebook. [@anticregnevalencia](https://www.facebook.com/anticregnevalencia)

ACLARIMENT: Esta publicació està redactada en la Normativa de la Real Acadèmia de Cultura Valenciana. Encara que és una obra colectiva, l'encarregat de la redacció final de cada article té llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuació de la seua preferència. Este tema és motiu de debat, pero no de divisió, entre nosatres.

Foto del Castell de caràcter fronteric que ha tingut Crevillent a lo llarc de la seua història, publicada en la revista de Semana Santa (sigle XX)

Escrit en Llengua Valenciana
Normes del Puig

SUMARI

PORTADA: Foto Castell Fronteriç.

El Tractat de Corbeil. Paco Llinares Pascual

Jaume I (1208 – 1276). Paco Llinares

Pere I “El Gran” Un valencià Rei d’Aragó. Francisco Salvador Más i Más

La Ciutat d’Herna. Mit o Realitat. Àngel Pérez Molla

¿Sabies que l’Unió Europea Reconeix el Valencià com una Llengua Europea, independent i diferenciada del català? Associació Comarques de l’Antic Regne de València

¿Qué es pot fer per a combatre tot l’adotrinament catalaniste que els nostres fills están patint en les escoles, instituts i universitats. Associació Comarques de l’Antic Regne de València

Bases del 32. Roc Chabàs Associació

Corona catalano-aragonesa. Pedro Fuentes Caballero

Les Mentires del Pancatalanisme. Jaime Orts i Marcarell

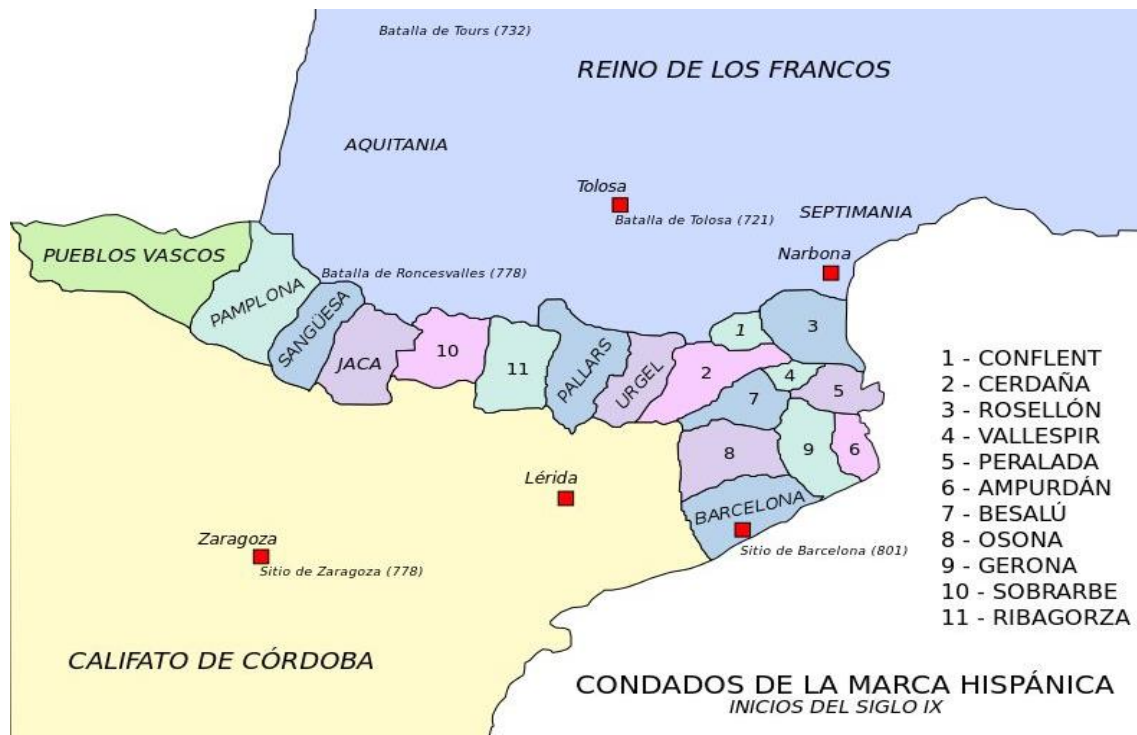
Sigle d’Or valencià. Associació Comarques de l’Antic Regne de València

NOTA DE REDACCIÓ.

Els articles que van firmats son de la exclusiva responsabilitat de l’autor. L’equip que confecciona esta revista convida als afiliats i simpatizants de l’Associació; per a que fen us de la democràcia interna que hem promés respectar, expressen lliurement les seues opinions sense més límits que els impostos per els estatuts de l’Associació.

SALUTACIONS

EL TRACTAT DE CORBEIL

Este tractat, escrit en llatí i acordat l'11 de maig de 1258, va ser datat el dia 16 de juliol de 1258, festivitat de la Verge del Carme. El Tractat va ser firmat entre Lluís IX de França (Sant Lluís) i Jaume I el Conquistador Rei de la Corona d'Aragó. En este tractat el Rei franc va cedir al Rei aragonés part dels comtats inclosos en l'anomenada Marca Hispànica (comtats de Barcelona, Urgel, Besalú, Roselló, Empúries, Cerdanya, Conflent, Girona i Vich), i el Rei aragonés va cedir al Rei francés unes terres que hui son franceses (Carcassona, Redez, Lauragais, Terme, Menerbe, Fenollet, Pertuis, Tolosa, Nemans, Narbona, Beziers, Quercy, Albi).

En este tractat es volia aplegar a una pau duradora, conformant unes fronteres estables, entre el Regne d'Aragó i el Regne de França. Entre Aragó i Castella ja s'havia firmat el tractat de Almizra en 1244 en Alfonso X, fixant la frontera entre els dos regnes.

Els dos reis cedien els drets de sobirania que tenien sobre els llocs descrits anteriorment. Açò es pot veure per exemple en els sagells reals dels reis d'Aragó: Alfonso II, yayo de Jaume I, es declara en el seu sagell Rei d'Aragó i Comte de Barcelona. Lo mateix fa Pedro II, pare de Jaume I. Jaume I depuix de firmar el Tractat de Corbeil es canvia el sagell real i es declara: Rei d'Aragó, Rei de Mallorca i Rei de València, a l'esquena apareix Comte de Barcelona, Comte de Urgel i Senyor de Montpelier.

Ací es veu la diferencia entre el Regne d'Aragó, Mallorca i València, entitats sobiranes, i el comtat de Barcelona o Urgel, somesos a la sobirania d'un rei (Rei d'Aragó). En el pensament jurídic medieval existia una gran diferencia entre un Regne i un comtat. Els primers constituïen una estructura política regida per un PRÍNCEPS MAGNES, és dir independent d'un altre poder alié, lo que els concedia una categoria superior als comtes, somesos sempre a un vincle de vassallage (els comtats de la Marca Hispànica varen ser guanyats per les armes carolingis i com tal serien feudataris dels reis francs).

Despuix de la reconquesta dels territoris pirenaics per les tropes de Carlomagno, es va constituir una espècie de protectorat franc en l'any 791, en que l'emperador franc va reunir una assemblea de magnats i bisbes a fi d'organitzar l'administració del territori fronteric, que va passar a denominar-se Marca Hispànica, sent dividit en nou comtats. Al front de cada un d'ells l'emperador va nomenar un comte, com el seu lloctinent per a la seua defensa militar, i a un bisbe, per a la seua organització eclesiàstica.

De tot açò es pot deduir que:

1º El català té multitud de galicismes degut a que durant centenars d'anys (791-1258) els comtats de la Marca Hispànica varen ser de sobirania francesa: afers, si us plau, adreça, vacances, signar, desenvolupar, etc.

2º No existia el nom de Catalunya ni com a Estat, ni com a Nació, ni com a institució jurídic-administrativa per lo que es pot veure en el Tractat de Corbeil.

3º No podria donar una Catalunya inexistent i baix domini francès, la llengua catalana a Mallorca en 1229 i a València en 1238. En dos regnes (Mallorca i València), igual que els comtats de la Marca Hispànica, varen crear la seua pròpia llengua, evolucionant bàsicament en el provençal.

Paco Llinares Pascual

¿Sabies que Grefusa és una de les principals empreses de fruits secs de la Península Ibèrica?

Corria l'any 1929 quan Josep Gregori Furió va fundar en la valenciana localitat d'Alzira (La Ribera Alta) un magatzem de taronges. A partir de 1950 Gregori va deixar de costar els productes agrícoles i es va centrar en els cacaus. Poc es podia imaginar aquell bon home que en el temps eixir humil magatzem acabaria convertint-se en una de les empreses de fruits secs, aperitius i hornedo de pa més importants de la Península Ibèrica. Parlem de Grefusa, un atre cas d'èxit de l'esperit mamprenedor valencià.

Grefusa és un dels grups empresarials líders en el sector dels fruits secs. Va tancar 2015 en una facturació de 96 milions d'euros i més de 600 empleats. Cada any esta empresa valenciana produïx 300 milions de bosses de productes, 17.000 tonellades de fruits secs, aperitius i Hornedo de pa i llança al mercat entre 15 i 20 novetats. A lo llarg dels anys Grefusa ha sabut crear marques tan conegudes com a Pipes G, El Piponazo, MisterCorn, Gublins, PapaDelta o Snatt's, entre uns atres.

Encara que seguix sent un grup familiar, Grefusa ha sabut internacionalitzar-se i té presència i negocis en Amèrica, Àfrica, Europa i Àsia, a destacar les seues factories en Portugal i Turquia. També ha diversificat la seua activitat en entrar en atres sectors com l'immobiliari, les màquines dispensadores o l'aviació civil. L'holding té la seua seu central en Alzira, a on conta en unes instal·lacions de més de 35.000 m²; una de les plantes productores de fruits secs i aperitius més grans i modernes d'Europa.

Jaume I (1208-1276)

Jaume I d'Aragó va nèixer en Montpel·lier el 02 de febrer del 1208. Era fill de Pere II d'Aragó i de Maria de Montpel·lier (dòna a la que el rei Pere a penes va atendre). Conta la llegenda que Jaume va vindre al món per mig d'un engany. Pere va ser emborrachat i li varen fer creure que en el llit li estava esperant una amant i no Maria. Jaume no va vore a son pare en els dos primers anys de vida (a penes el va conèixer). Més tart, Pere II va entregar a son fill al seu enemic Simó IV de Monfort (senyor de Monfort-L'Amaury, comte de Tolosa i vescomte de Carcassona) per a mantindre la pau. Simó tindria a Jaume en el castell de Carcassona fins a la seua majoria d'edat, en que es casaria en sa filla. El pare de Jaume va morir en la batalla de Muret (1213). En eixe mateix any va morir sa mare, i el papa Inocenci III per mig d'una bula papal va obligar a Simó de Monfort a tornar a Jaume als nobles aragonesos. Estos el varen deixar en Monsó per a que fora educat pels Templaris.

Jaume va jurar com a rei en les corts de Lleida (1214), encara que no tindria la majoria d'edat fins a 1218 (10 anys). Jaume heretà un territori totalment hipotecat en lo econòmic i esgarrat en lo social (enormes despeses realisades per son pare). El nou monarca serà un rehé de la seua pròpia noblea (ampliaven les seues terres i rendes arrebatant-li-les al seu propi rei). Els interessos de la noblea catalana apuntaven cap al Languedoc, mentres les aspiracions dels rics hòmens aragonesos es concentraven en els plans de València. Als 13 anys, es va casar en la filla d'Alfons VIII de Castella (Leonor de Castella). Este matrimoni va ser anulat per l'Iglésia huit anys més tart a causa del parentesc entre ells (ya tenien un fill, Alfonso, que va morir en 1260). Més tart casaria en Na Violant d'Hongria (mare de Pere III "el Gran" i de Jaume II) i, posteriorment, en Na Teresa Gil de Vidaure.

La primera etapa de la reconquesta va ser Mallorca, núcleu de la pirateria musulmana i malensomi dels mercaders marítims catalans.

El dia 5 de setembre de 1229 varen salpar al voltant de 150 naus des de Salou, Cambrils i Tarragona. L'illa mallorquina capitulava l'últim dia de 1229. A raïl d'este triumpf Jaume I va ordenar elaborar el *Llibre dels Fets* (crònica sobre el seu regnat). A partir de 1233 és quan s'inicien les conquestes de Jaume I en terres valencianes en l'obtenció de Burriana. En octubre de 1236 se celebren corts en Monsó. Allí s'establix tot lo relatiu a la conquesta del Regne de València. El rei per a que acodixca molta gent promet ventages tant espirituals com materials. La convocatòria va ser un rotunt fracàs, per lo que la menuda host va permanéixer uns dies en Terol i va partir cap el càstrum d'El Puig (destruït per Zayyan per a no ser aprofitat pels cristians). Jaume I reconstruïx el càstrum i obri un camí des de la fortalea fins a la mar per a poder abastir les seues tropes. En juliol de 1237 es registren en el *Llibre del Repartiment* les donacions realisades pel rei de llocs que encara no s'han conquistat. Es repartixen entre la poca gent que hi ha per a motivar-los, lo que va produir un gran malestar entre la noblea. Jaume viaja per Tortosa, Barcelona, Osca, Saragossa per a vendre l'idea de la lluita contra València. Quan ya té mes tropes en El Puig, decidix dirigir-se cap a València, començant el sege el 22 d'abril de 1238.

D'estar a punt de sucumbir davant França i Castella, Aragó, ya en Mallorca i València, es va transformar en una realitat de poder. A on abans només havien dèbils llaços confederals entre aragonesos i catalans, ara havia una corona indissoluble sostinguda en quatre regnes, en figures institucionals pròpies pero homogéenes. Per Jaume I es va conseguir mantindre una cultura distinta de la castellana.

El règim feudal d'Aragó en la terra valenciana de ciutats hauria produït un desastre. Una ciutat senatorial com Barcelona no podia ser el model per a ordenar les intenses relacions camp-ciutat de l'horta de València. Jaume va impondre la seua idea: València i Mallorca serien regnes autònoms.

El model present de la Constitució espanyola està inspirat en el sistema de l'unitat de la Corona d'Aragó. Despuix de 1978, Castella s'ha ordenat a l'aragonesa.

En acabar de la reconquesta de València, Jaume I, va otorgar al Regne de València el Dret Foral (lleis pròpies diferenciades del restant dels pobles de la Corona d'Aragó), encara que no va ser fins a 1251 quan va ordenar que totes les formes, usos i costums se sistematisaren en "Els FURS" (els primers furs estaven escrits en llatí, i data de les corts de 1261 la traducció al romanç valencià).

El rei vixqué sempre convençut del valor històric de la seua persona i volgué que les seues gestes foren perpetuades en una Crònica: *El Liber Gestarum* versió llatina (1313), i *El Llibre dels Feyts* versió en romanç (1343). Ací fa algunes manifestacions d'amor a la terra valenciana: "E no hi ha huy tant delitos logar com es la ciutat de Valencia".

Jaume I va morir als 68 anys en Alzira, en 1276.

Hi ha que recordar que Jaume I es per als valencians el nostre gran rei. El rei que volgué que fórem valencians i cap atra cosa, perque no va consentir que acabàrem sent un apèndix d'Aragó o de Barcelona.

Paco Llinares

Pere I “El Gran” un valencià rei d'Aragó

Pere I “El Gran” naix en el 7 d'agost 1240 en el Cap i Casal (es referix a la ciutat de València per a distinguir-la del regne de València, també conegut com Pere I de València) és fill primogènit de Jaume I i de Violant d'Hongria que és la seua segona esposa. A la mort de Jaume I serà primerament coronat rei en Saragossa com Pere III d'Aragó (és el primer rei coronat en Saragossa) i seguidament es convoquen les corts del regne de València per a proclamar-ho rei com Pere I de València, posteriorment es convoca a les corts de la ciutat de Barcelona a on rep el títol de comte de Barcelona, any 1276.

Es va casar en Na Beatriu filla del rei Manfret I de Sicília. La seua residència habitual era la ciutat de València a on va tindre descendents valencians.

El seu regnat va ser curt i complicat va morir el 11 de novembre d'1285 per malaltia, probablement per tuberculosi. Va tindre que establir els regnes d'Aragó, València i el comtat de Barcelona. Al no tindre possibilitats de créixer en territori ja que al nord tenia al rei de França, en el centre als castellans i en el sud als musulmans el seu objectiu lo fix en l'eixida a la mar ja que disponia de dos ciutats costeres importants com eren València i Barcelona.

Se li va proposar al rei Pere la construcció de quatre ports, dos que eren molt necessaris i altres dos de reserva lo que faria que els seus enemics no s'atreviren a un enfrontament. Els dos necessaris estarien ubicats en València i Barcelona ja que disposen de molta gent de mar. Els altres dos estarien en Tortosa i l'altre en Cullera, cada port tindria 25 galeres, les de Tortosa estarien amagades i fora de l'aigua. A les de Cullera aplegarien hòmens del regne de València, de la frontera de Castella i del regne de Múrcia. A Tortosa aplegarien d'Aragó. Per lo que el regne de València tindria 50 galeres disponibles, Barcelona 25 i Tortosa que era regne d'Aragó altres 25, podem llavors dir que durant el seu regnat l'armada valenciana duplicava a les de Barcelona i per tant també en hòmens de marineria.

Una de les primeres decisions que pren el nou rei és solcar la mar de Tunis i penetrar en eixes terres per a cobrar tributs que feya temps que no li pagaven per a lo que encarrega una flota de deu galeres cinc es preparen en València i les altres cinc en Barcelona evidentment els hòmens embarcats serien de les dos ciutats. Nomena almirant a Corral Llança que ix en les cinc galeres valencianes cap a Barcelona i unides les altres cinc navega el mediterràneu cap a Tunis conseguint dur altres naus i riqueses. Al regres de l'aventura i estant el rei en València rep a Corral Llança que despuix de vore les joyes i el botí dut estava tan content que va premiar tots els mariners de les galeres i al seu almirant, quedant tots rics.

Corral Llança cavaller sicilià parent de la reina va ser acollit i integrat en la cort de Pere I “El Gran” nomenat almirant de les galeres va ser governador de Xàtiva i marquès d'Albaida, va tindre descendència valenciana. Una mort inesperada del rei de Sicília i de part de la seua família va ser la causa que va provocar l'expansió al mediterràneu del rei valencià i per tant de la corona d'Aragó.

Manfred I de Sicília va ser mort en una batalla pel rei Carles d'Anjou de França que va invadir l'illa el 27 de febrer 1266, decapitant al fill hereu Conradino i cegant als altres fills. Una de les seues filles és l'esposa del rei d'Aragó que angustiada i dolent per la mort del seu pare i part de la seua família i estant el rei tan enamorat i apenat d'ella va jurar venjança. Els sicilians tenien al rei de França com a tirà tal va ser aixina que va haver un dia en el que representants sicilians envien una missió per a entrevistar-se en el rei de València i Aragó oferint-li la corona de Sicília perquè era un gran rei cristià i per herència a la seua esposa li pertanyia el tro.

El rei va reunir a la noblea la qual tenia diferents semblars de lo que els oferixen els de Sicília finalment accepta ser senyor d'aquell regne que va creure que justament pertanyia a la seua dona i fills i que podia aconseguir-ho sense derramament de sanc ya que li l'encomanaven i li'l posaven en el seu poder. Va pensar que li pertanyia jurídicament i que el Papa i l'iglésia ho acceptaria de bones maneres ya que eixe regne va ser pres per les armes pels francesos. Partix el rei des de Coll en l'armada i aplega als cinc dies de navegació un 30 d'agost d'1282 entrant a Trapani va ser rebut per un gran número de cavallers i de gents en gran alegria i també és rebut en solemnitat en Palerm a on és nomenat rei de Sicília, 9 de novembre d'1282. Sancer el rei de França que li estava esperant en Mecina en gran quantitat de tropes la qual cosa inevitablement va dur a un enfrontament militar sent el rei de França expulsat de Sicília.

El rei francès Carles en un potent eixèrcit prepara una altra armada contra el d'Aragó, pero este torna a véncer duent-li la guerra sense propondre-li-ho fins a la mateixa bota d'Itàlia i acceptant-li els napolitans de molt bon agrade com a rei. La persecució al rei Carles en Calàbria va desnugar l'ofensa de la Sèu Apostòlica, el Papa no va respondre en el respal que esperava el d'Aragó, sino que li va privar dels seus regnes i senyoriis, lo combregà i va autorisar a qualsevol catòlic a que els conquistara reservant-se el Papa dispondre d'ells com a senyor directe 21 de març d'1283 el Papa oferix l'investidura del regne d'Aragó a qualsevol príncip catòlic que ho prenguera.

La creuada contra el rei d'Aragó estava a punt de llançar-se a través de Barcelona i per a fer-li front Pere III va colocal les seues forces en el Coll de Panisars mentres ell esperava al francès en Figueres (comtat d'Empúries), abril d'1285. La flota valenciana-aragonesa que operava en Sicília va retornar cap a Barcelona per a opondre's a la del rei de França. El rei de França situa la ciutat de Girona el 25 de juny d'1285 i la conquista.

Tropes del regne de València (entre els que hi havia 600 ballesters almogàvers) junt a tropes del regne d'Aragó i dels comtats reconquisten la ciutat, fent-los retrocedir fins a França.

Altres intervencions que varen tindre els de el regne de valència varen ser les següents: El rei mana conquistar Navarra ya que es confederaren en el rei de França per lo que tropes valencianes acampen junt a les aragoneses en la vega del ric Ebre en Tudela realisant varis intents de penetració en barcaces, pero són desbaratades i decidix finalment que no podia prendre-la per lo que deixa guàrdies en la frontera, trepa i crema la vega i torna a Saragossa.

Pere III va posar un impost cridat bovage a la noblea barcelonina la qual es va alçar en armes socorrent-li els nobles valencians lleals que varen doblegar l'insurrecció, sitiant als rebels en Balaguer que es va rendir l'11 de juliol d'1280.

Pere III es va opondre a donar més prebendes al regne d'Aragó en l'ajuda dels valencians i de les corts celebrades en València en l'1283 fent cas omís a lo concedit en Saragossa no obstant va confirmar i va concedir als valencians furs adaptats a la realitat social i econòmica del regne que potenciaven la personalitat jurídica de València front als altres regnes.

Va crear el primer tribunal en Espanya per a jujar els pleits que sorgien dels conflictes mercantils que podia generar la flota naval mercantil valenciana creant el Consolat de Mar en l'1283, açò nos indica que el poder naval i econòmic de València en eixos temps era molt superior al de Barcelona que va anar el segon Consolat de Mar creada en l'any 1347 varen tindre que passar 64 anys i quatre reis per a que fora creat el de Barcelona per Pere IV “el Cerimoniós”.

Malta és conquistada el 8 de juny d'1.284 que en eixos anys ja era almirant de la flota Roger de Lauria que era del regne de Sicília i que va ser a la cort aragonesa perque la seua mare era nodriça de l'esposa del rei, o siga de Na Constança la reina, que va dur al seu fill en ella educant-se en la cort.

Roger de Lauria es va casar en una germana de Corral Llança (Margarita Llança) 1279 i en l'1285 en Saurina de Entença tenint descendents valencians. Va ser

comte de Concentaina (Alacant) a on va fallir.

Tenim que saber que Alfonso X “El Sabi” és el seu cunyat i també ho és el rei de França Carles d'Anjou que estava casat en una atra de les seues germanes i també és germà del rei de Mallorca Jaume II i era tio del de Navarra que era fill del rei de Francia.

Francisco Salvador Más i Más.

¿Sabies que els fartons són un invent valencià?

¿Quí no ha mullat alguna volta uns deliciosos fartons en un got d'orchata ben freda? Este popularíssim boll. Va ser inventat per la Família Polo. En 1939 Rodrigo Polo, patriarca de la família, va idear una màquina per a fer fideus en Titaguas. En 1954 la família es va traslladar a Algemesí en busca d'oportunitats, i en 1960 a Alboraya: la terra per excelència de les chufes i l'orchata.

Allí, davant la costum generalisada de mullar l'orchata en rosquilletes i en pa tallat, varen tindre l'idea de crear un boll. que servira per a acompanyar l'orchata.

La família va adquirir un forn en la plaça del poble i, despuix de vàries proves, va donar en un producte perfecte per a acompanyar a l'orchata. Es tractava d'un boll. fet en massa de panou, allargat per a ser introduït en el got i molt esponjós per a que absorbira millor l'orchata. Després es va afegir la pintura per a fer-ho més saborós i aixina varen nàixer els fartons, ideals també per a mullar en chocolate o café en llet. L'invent de l'empresa Fartons Polo va devindre en un gran èxit i en un dels productes artesanals més emblemàtics de la nostra terra.

LA CIUTAT D'HERNA. MIT O REALITAT

Durant l'Història de la Terra, hem tingut una dotzena de Glaciacions, en els seus corresponents periodos interglacials (incloent la seua variabilitat climàtica). Etapes en un prolongat espai d'estabilitat i estacionalitat de les condicions del Clima, en atres moments d'intrusió de fenòmens puntuals que han distorsionat i modificat eixa estabilitat (fenòmens astronòmics, geofísic i bioquímics).

L'última Glaciació important (en dos millons d'anys d'alcanç i afectació), va alcançar la seua cota màxima fa uns 20.000 anys, en un periodo interglaciari (més o menys constant) des de fa 12.000 anys. Un periodo que va aprofitar l'home per a estendre's per tot el planeta (llevat les conyes polars). El fenomen biològic que ha supost esta propagació està provocant un canvi climàtic global, de conseqüències imprevisibles.

L'Era Quaternària escomença fa 2,9 millons d'anys i es dividix en dos periodos:

El Plistocè i l'Holocè .

El Plistocè comprén tota l'Edat del Gèl en vàries fluctuacions o Estadis Isotònics.

El Holocè correspon al periodo en el que nos trobem, que va escomençar fa 12.000 anys en l'inici d'un escenari de Clima càlit i divisió d'estacions climàtiques, en una pujada del nivell de la mar i l'inici de les primeres civilitzacions importants en la Terra.

L'Homo sapiens va aparéixer en Àfrica fa uns 250.000 anys i es va estendre per totes les zones emergides, aprofitant els ponts terrestres o de gèl dels periodos glacials.

Fa uns 8.000 anys, les diferents cultures i imperis que apareixen en la zona dels rius Tigris i Éufrates (Sumerio, Assiris, Perses i Medos) comencen a expandir la seua zona d'influència cap a la Mar Mediterrànea, trobant-se en les cultures Gregues, Fenicis i Egipcíiques, influint en totes elles.

Les noves civilitzacions adquirixen major importància en el Mediterràneu i comencen a fundar colònies per tot ell, fins a aplegar a l'extrem de la Terra coneguda; la Península Ibèrica.

Ací escomencem la nostra història.

Despuix de la nit Prehistòrica i de les brumas de la protohistòria, apareixen els noms de Gádir i Tartessos.

Gádir (Càdis) és el principi de l'Història.

Tartessos és història i llegenda. Misteri a parts iguals.

Llegenda perque tota la Mitologia del Mediterràneu confluïxen en ella.

Per a alguns autors rellevants, Tartessos varen acabar de forma tràgica.

Tartessos = Riu Guadalquivir (ciutat ibèrica).

Va ser descoberta per Fenicis, encara que els documents que nos han aplegat són Grecs.

El primer historiador, Heródoto, atribuïx el descobriment als Focenses i a Coleo de Samos.

Segons la versió de Miquel Tarradell, estes són les primeres referències de l'història sobre Tartessos:

“ Estos Foceos varen ser els primers grecs que varen fer tals viages, i aplegats a Tartessos, es varen fer amics del seu Rei, cridat Argantonio, que va governar Tartessos durant 80 anys i va alcançar l'edat de 120 anys “.

Heròdot parla aixina per part de Samos:

“ Una nau Samia, el capità de la qual era Coleo, navegant cap a Egipte va ser desviat cap a Platea, a on enterats els Samios per Coribio, de tota l'història, li varen deixar recaptres per a un any. Varen salpar de l'Illa i desviats pel vent Afeliota, que no va cessar en tot el viage, varen ser duts més allà de les columnes d'Hércules i, per la providència divina, varen aplegar a Tartessos”.

Per a molts autors clàssics, despuix de Rufo Festo Avieno (IV a. C.), Tartessos s'identifica en Cadis. Atres autors contemporàneus l'identifiquen en Carteya (Sevilla).

Coincidint en el relat d'Heròdot i el viage de Coleo de Samos, és el relat d'un atre navegant, Éforo, que situa a Tartessos al ponent de Cadis i a dos dies de navegació.

L'actual El dorado de l'Arqueologia és Tartessos, i s'identifica en l'antiga Atlants.

L'enorme aporte aluvial del Guadalquivir pot haver sumergit els restants de la Ciutat a una profunditat considerable.

Tartessos era una comunitat autòctona. En la Mitologia, Heracles (Hèrcules) s'enfronta a Gerión, Rei de Tartessos, famós pels seus yuntas de bous, de les que es va apoderar Heracles, despuix de lluitar en ell i matar-li.

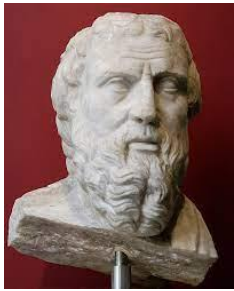
Un atre capítul mitològics és el dels Reis Habidis i Gágoris, transmés per Pompeyo i Justino.

Segons la versió del professor Presedo:

“ Els Cunetes varen poblar el territori dels Tartesis, a on es conta que els Titans (Atlants ?) varen fer la Guerra contra els Deus, el Rei dels quals més antic, Gárgoris, va ser el que va inventar la costum d'arreplegar mel.

Li va nàixer un fill fruit de l'estupre en una filla. Va intentar eliminar-ho pero les forces de la Naturalea es varen aliar per a proteger-ho i alimentar-ho. Va aplegar al tro i va rebre el nom d'Habis. Donà lleis al poble bàrbar, va iniciar el llaurat en bous i el cultiu, i va obligar als hòmens a menjar aliments civilisats (elaborats) “.

Similituts en Roma (lloba) i Ciro (gossa).

De l'últim Rei (Terón), que va combatre contra els fenicis, poc se sap.

Una afirmació del Geógraf Estrabón (63 a. C.) nos parla de l'escriptura de Tartessos:

“Els Turdetanos són els més cults dels Íbers i tenen escriptures i escrits històrics en prosa i vers en lleis de la mètrica, que segons es diu daten de 6.000 anys”.

Els Tartessos es convertixen en Turdetanos.

Despuix de la Batalla d'Alalia (535) els Cartagineses dominen la Mar i apleguen a la Península a sanc i fòc.

(Tesor del carambol i les figures del Turuñuelo, referències de la cultura Tartèsica).

Avieno cita els límits de Tartessos en la Veta de la Nao (Xàbia).

Polibio cita a Mastia Tarseion, nom prepúnico de Cartagena.(200 a.C.)

Teopompo diu que la terra de Mastia està somesa als Tartessos. (320 a.C)

El poble Turdetano es va estendre des d'Huelva fins al Sur d'Alacant.

El restant dels pobles ibèrics són els Bastetans, Oretans, Contestanos, Edetans, Ilergetes, Cessetans, Layetans, Ausetans i Bergistans.

En l'alvertent Suroriental de la Serra de Crevillent, es localisen les excavacions i el jaciment d'una gran ciutat del Bronze Final i del Ferro Antic.

Despuix de vàries donacions i referències aportades per veïns de la localitat a diferents estaments culturals de la Província d'Alacant (mestres, Ajuntaments i, finalment, l'Universitat d'Alacant), es procedix a realisar la primera intervenció arqueològica en la Peña Negra, en varis sondejos i tasts en 1972 per Alfredo González Prats.

Els bons resultats proporcionen senyes per a establir una seqüència cultural que s'inicia en el 900 a.C., en dos fases identificades com a Horisó Peña Negra 1 (900 al 700 a.C) i H.P.N.2 (700-550 a.C.).

L'assentament es recolza en l'economia ganadera en alguna activitat agrícola complementària. La caça deixa de ser la base de l'alimentació. Anexa a estes activitats s'aniran diversificades atres de caràcter manufacturer, destinades a l'intercanvi.

L'estratègica situació geogràfica de l'enclavament i el seu desenroll urbanístic fa pensar que es tracta d'un núcle de producció i intercanvi de productes que aplegarien per via marítima i terrestre.

Els restants més trobats són trossos de ceràmica d'excelent qualitat, en aplicacions de tècniques d'incisió i impressió (a voltes combinades), pintures, engobe, acanalada o escissions, per orde d'importància.

El tipus de vivenda més comuna és la cabanya circular, excavada en el sol natural. Un altre tipus seria la formada per una base de sòcul de pedra (taller de fundició de metalls en forn circular d'argila roges), que supona una activitat enfocada a l'intercanvi (VIII a.C.).

L'arribada del Ferro va revolucionar l'economia i la societat Ibèrica. Les espases ibèriques (falcates) es convertixen en un element habitual i producte d'intercanvi.

Els grecs varen introduir les monedes d'argent i impulsaren l'economia. L'argent ibèric inunda el Mediterràneu.

En la cultura del Ferro es troba ceràmica de producció forànea, junt a les anteriors. Desapareixen els grans recipients i són substituïts per Ànfores realitzades en torne.

Els objectes metàlics augmenten en quantitat i varietat.

Apareix una nova fase urbanística en vivendes de base rectangular i sòcul de pedra, en parets d'atobó tapia.

L'animal simbòlic d'Iberia és el cavall, com a motor en el camp, el transport i, posteriorment, en la guerra. S'introduïxen l'ase i la mula.

Es documenta un augment del ganado oví-caprino, baixant el vacú.

El cereal augmenta de producció en l'increment dels molins per a moldre grans.

En el descobriment de peces realitzades en la Delta del Nilò es demostra la seua connexió en els circuits comercials dels fenicis i el seu increment comercial.

En l'aparició d'una Necròpolis en abundants restants, els nostres coneiximents estan augmentant i nos estan acostant a la verdadera dimensió d'este assentament.

Totes les claus apunten a la mítica ciutat d'Herna.

Des de l'any 2014 s'han représ/représ les excavacions, baix la direcció d'Alberto Lorrio (Catedràtic de Prehistòria de l'UA) i Juliol Trelis (Arqueòlec Municipal Ajuntament de Crevillent).

Este jaciment està inclosa en la Ruta dels Fenicis.

Àngel Pérez Molla

¿Sabies que l'Unió Europea reconeix el valencià com una llengua europea, independent i diferenciada del català?

L'Unió Europea (UE) reconeix la llengua valenciana (ab esta denominació concreta, a més) des del 13 de maig de 1991 després de firmar llavors un conveni ab la Generalitat Valenciana en que s'assigna a esta el "derecho exclusivo" de traduir i publicar el document europeu "Eurovoc".

En eixa data el Consell va firmar un conveni ab l'Oficina de Publicacions de les Comunitats Europees per a traduir en llengua valenciana la segona edició del document "Tesoro Eurovoc", un indexar plurilingüe de conceptes. Fruit del conveni, l'UE va reconèixer a la Generalitat Valenciana "la potestat i el dret exclusiu de traduir i publicar en el món sancer i en qualsevol mijà, imprés o no, una versió en llengua valenciana".

Ab posterioritat, la llengua valenciana - diferenciada del català- va ser reconeguda com a llengua minoritària per l'Unió Europea (UE) el 5 de novembre de 1992. Eixe dia els estats membres del Consell d'Europa van

aprovar a Estrasburc la Carta Europea de Llengües Regionals o Minoritàries a la que es va adjuntar l'informe del comitè d'experts de data 13 de febrer de 1991 en la pàgina de la qual 80 es reconeix el català i en la 81, totalment diferenciada, el valencià.

No sols el Consell d'Europa va avalar la independència de la llengua valenciana. També ho va fer el ple del Parlament Europeu, que va aprovar l'Informe i Resolució Killilea en la que en el seu document tècnic anex figura reconeguda la llengua valenciana (p. 49) diferenciada del català (p. 21) . El Parlament Europeu la va aprovar el 9 de febrer de 1994 ab 318 vots a favor, 1 en contra i 6 abstencions.

El 16 de novembre de 2005 el Comitè de Regions va ser la primera institució comunitària que va permetre l'ús de les llengües cooficials d'Espanya. Així, el CR va ser la primera a aplicar l'acord polític conseguit en el Consell Europeu del 13 de juny de 2005 que va autorisar l'ús de la Llengua Valenciana, el català, el gallec i el vasc en les institucions de l'Unió Europea (UE) .

Associació Comarques de l'Antic Regne de València

¿Que es pot fer per a combatre tot l'adoctrinament catalaniste que els nostres fills estan patint en escoles, instituts i universitats ?

Lo realment important és educar i parlar als nostres fills en el genuí idioma Valencià que sempre hem parlat i que en van ensenyar en tota naturalitat nostres pares, yayos i familiars. Hem de tindre la ferma convicció que l'idioma Valencià que parlem és un valencià "muy bien hablado", encara que catalanistes disfressats de mestres o mentors en vullguen "comer el coco" i fer creure el contrari (per a tindre'ns callats i aprofitar-se políticament de nosatres)..

Si som capaços de, en orgull i convicció, transmetre als nostres fills, nets o nebots, la genuïna llengua Valenciana que heretem dels nostres pares (tal com sempre s'ha vingut fent) , estarem salvant a l'idioma Valencià de la seua extinció i al mateix temps detenint el procés de catalanisació llingüística, cultural i política que el catalanisme anexioniste està aplicant a la societat valenciana i més específicament a les generacions més jòvens de valencians

A més, seria molt convenient que cada un de nosatres enviara als responsables polítics del govern valencià un escrit exigint la dissolució de l'A.V.L. (i la seua normativa catalanisadora) , per no adequar-se esta institució ni els seus treballs als fins pels quals va ser creada, que són els de potenciar i defendre al genuí idioma valencià.

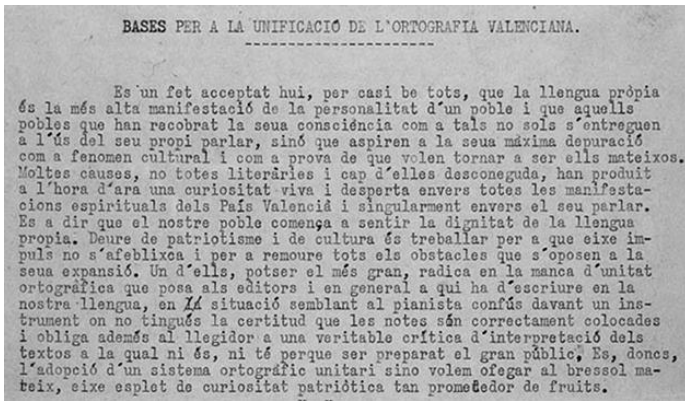
Ya és hora de tindre una "Acadèmia de la Llengua Valenciana" que defenga en orgull i convicció a l'independent i diferenciat Idioma Valencià.

Associació Comarques de l'Antic Regne de València

AIXÒ ES UNES DE LES COSES QUE NO TENIM QUE CONSENTIR MAI ELS VALENCIANS

BASES DEL 32

El 21 de desembre de 1932, en Castelló, per aclarir el marasme dels diferents escriptors i filòlegs, els quals feien la seua gramàtica i ortografia segons ells creïen més convenient, s'acceptaren unes Bases Ortogràfiques per a la Llengua Valenciana; estes Bases son ortogràfiques, és a dir, no es referixen al lèxic ni a les flexions verbals.

Llavors, ¿a on està el mal? En l'inventiva que usen estos "defensors", els quals invocant les Bases de Castelló, van afegir pel seu conte, unes paraules i una ortografia, arcaiques i estranyes a la nostra Llengua Valenciana.

Anem a transcriure una sèrie de paraules que apareixen en la redacció de la Declaració i Bases, i que confirmen la nostra explicació; també la forma incorrecta de com hi son usades pels "defensors" (son les colocades entre paréntesis) així com les voltes que figuren escrites.

Hui (no avui); afeblixca (no afebleixca); segueixen (no segueixen) 2 vegades; eixe, eixa (no aqueix, aqueixa) 5 vegades; nosatres (no nosaltres); creixcut (no crescut); estilisiació (no estilització); atre, atra, atres (no altre, altra, altres) 10 vegades; dos, en femení (no dues) 3 vegades; seua, seues (no seva i seves) 5 vegades; prou (no bastant) 4 vegades; orige (no origen); exigix (no exigeix); este, esta, estes (no aquest, aquesta, aquestes) 6 vegades; vore (no veure); porta-te-ho (no porta-t'ho); etc...

Per últim, una sèrie de dígrafs desconeguts en estes Bases d'Ortografia Valenciana, i usuals en alguns dels que diuen amprar-les, en uns eixemples aclaridors:

TL (en butla) segons les bases de Castelló, en Llengua Valenciana s'escriu: bula.

TLL (en enrotllar) segons les bases de Castelló, en Llengua Valenciana s'escriu enrollar.

TM (en setmana) segons les bases de Castelló, en Llengua valenciana s'escriu: semana.

TN (en cotna) segons les bases de Castelló, en Llengua Valenciana s'escriu: cona o conna.

TZ (en realitzar) segons les bases de Castelló, en Llengua Valenciana, s'escriu: realisar.

Esperem a ver descorregut el vel dels ulls d'una majoria de valencians que creuen seguir les bases d'Ortografia Valenciana, i que estan sent encaminades, sense ningun mirament, cap a atres llocs que diferixen prou de lo que pot tindre's com a llengua valenciana.

També esperem es reconega el valor crític i divulgador d'est escrit, i es tinga a be donar-lo a conéixer.

Roc Chabàs Associació

Corona catalano-aragonesa

Les barataries de la llògia feudal nacional-catalaniste continua parint els seus habituals **IDIOTISMES HISTÒRICS**, que escampa i distribuïx en absoluta impunitat. I son una pesta.

Encara sort que esta vegada hi ha hagut una correcció immediata a l'ús del barbarisme històric "Corona catalano-aragonesa", utilitat incorrectament per la delegació catalana de TVE en Sant Cugat e inclous hi ha hagut petició publica de disculpes pel responsable en Barcelona de Televisió Espanyola.

Pero, per escampar mentires, que no quede. Una mentira repetida infinitament aplega a convertir-se en falsa veritat. I la Gran Multinacional Catalana de la Mentira es "magisteri cum laude" en això...

La denominació "Corona catalano-aragonesa" per a referir-se a la Catalunya de l'Edat Mijana o de la Moderna i Contemporànea es un invent, sense cap base científica: pur **IDIOTISME** històric. Al conjunt format per Aragó i Catalunya sempre se li va denominar Corona d'Aragó, i va ser el resultat de la unió de la Regina d'Aragó, Petronila, en el Comte de Barcelona, Ramon Berenguer IV, l'any 1137.

El terme fals "Corona catalano-aragonesa" te difusió a partir de la Renaixença catalana, en l'últim quart del sigle XIX. Anteriorment, cap terme havia fet referencia a la Corona d'Aragó en este sentit. I evidentment, n'hi ha cap font històrica que avale eixa denominació. El primer estudi que parla d'esta "creació inventada" es la monografia del falsificador Bofarull i Broca, "La confederació catalano-aragonesa" (Barcelona, 1872).

El Renaixement català va inventar a finals del segle XIX este terme que va ser introduït en llibres i follets, editats en Catalunya, i posteriorment, difòs en escoles, instituts i universitats de la Comunitat Valenciana.

Com dia D. Antonio Ubieto, l'agut complex d'inferioritat del nacionalisme català. deriva de la seua simple categoria històrica com a comtats i de la seua NO existència com a regne front al Regne d'Aragó, al Regne de València i al Regne de Mallorca. Catalunya no va existir com a entitat política fins al 1521 en l'Edat Mija, per tant es impossible que poguera aportar la seua denominació dins d'un territori polític com es la Corona d'Aragó. Ya des dels orígens de la Corona veem com la unió dinàstica es produïx entre la Regina d'Aragó i el Comte de Barcelona, NO de Catalunya.

L'expansió de la Corona d'Aragó cap al sur, va produir la creació del Regne de València, en 1238, i la denominació de Corona d'Aragó quedava excessivament reduccioniste, tenint en conte, además, que durant el segle XV el Regne de València era el territori més important dins del conjunt regnícola.

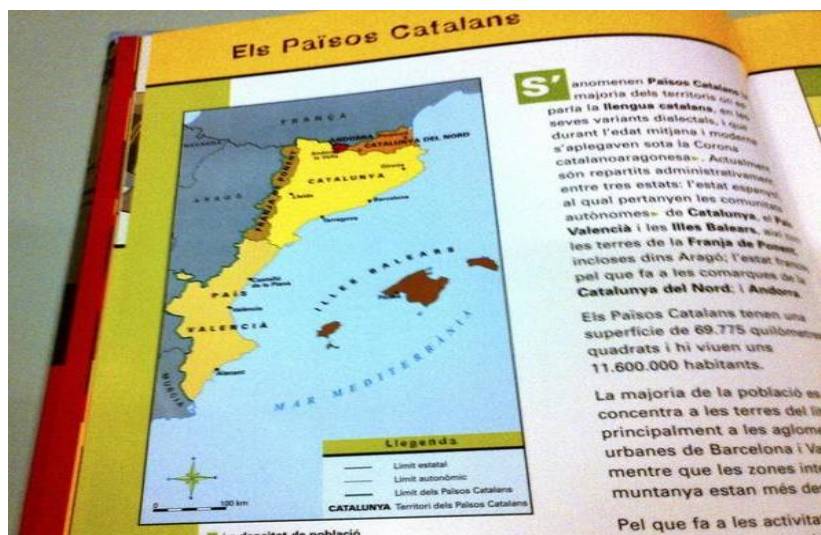
EL Cap i Casal era la ciutat mes populosa de tota la Península Ibèrica, l'economia valenciana era preponderant i l'art i lliteratura valencianes, en el seu Sigle i Mig d'Or Lliterari, va conseguir cotes de qualitat inimaginables. Además, des del punt de vista militar, el nostre Regne aportava les majors sumes de diners als diversos monarques. La riquesa i la cultura estava en el Regne de València.

Per tant, hi ha historiadors que apunten l'idea que si s'ha d'utilisar un terme sinònim al de Corona d'Aragó, l'unic possible ha de ser "Corona Valenciano-Aragonesa" per a designar la Confederació existent, sobretot en el segle XV, producte de l'unio de diversos territoris Regnícules sobirans que compartien monarca i certes polítiques comuns, pero que mantenien íntegra la seua independència (lleis, òrguens d'autogovern, moneda, etc...).

I Catalunya mai va donar la talla per a tant..

Pedro Fuentes Caballero

Les mentires del pancatalanisme

A principis del segle XIII el territori de la Marca Hispànica (la Catalunya de hui) va viure l'acort entre el rei Jaume I i Lluís IX de França, acordant-se la seua divisió: una part va passar el rei d'Aragó i l'atra per a França, quedant-se el territori sur els gals, la Catalunya actual.

Situem-nos en 1258: el regne de València contava ya en 20 anys d'antiguetat i en personalitat jurídica pròpia (**furs**). Ni en este segle ni en el següent, ni en el posterior, la paraula

català ni la llengua catalana existien ni tant sols. El regne de València ya estava format, ¿cóm pot ser llavors que vingueren a repoblar-nos i a ensenyar-nos una inexistent llengua?

Pero no només és això, sino que Jaume I va dur el pendó de la conquesta, una atra salvajada. Primera posa una lletra com la "Ñ", que no era comuna en aquella época, i després en l'any 1238.. ¿i sense números romans? Jaume I no va dur tampoc cap bandera quatribarrada, perque l'emblema de la casa d'Aragó solament tenia dos barres, no quatre.

¿Cóm poden anexionar-se tots els autors del segle d'or, naixcuts en el regne de València, quan ni la paraula català ni Catalunya existien en aquell llavors? ¿Cóm es pot espoliar una bandera, una llengua, i pretendre agredir en tots els sentits a un poble com el castellanenc, valencià, i alacantí, tots units fa més de set sigles, quan ells no eren més que un territori francès?

En totes estes realitats sobre la taula, estem veent que les seues mentires i atrocitats següen tenint força i sustente, tant polític com a econòmic. No obstant, tenen que dependre els nostres fills català en les escoles, es té que soterrar l'història i la llengua valenciana, la que sí va tindre un segle d'or en territori peninsular. Es pot permetre, que els dos partidets d'Espanya per interessos ¿nos assessinen culturalment?. La meua resposta és ¡NO! Ya està be de mentires, no nos quedarem de braços creuats.

Este moviment plagat de mentires, traïdores, de premeditacions sempre ha trobat la seua sustente "*en las castillas*", va ser la banca castellana qui va finançar la seua indústria i els va fer pròspers, i ha segut el partit de "*Castilla*" qui els ha introduït en calçador en la Comunitat Valenciana.

No som fascistes, a ells els interessa desprestigiarnos gratuïtament per a soterrar-nos políticament, perque saben que tenim la veritat, i que la política és poder, per això ells han aplegat a on han aplegat. Pero de lo que no són conscients, és que Castelló, València i Alacant, comencen a despertar-se en busca de la veritat i dels seus veraders orígens.

Jaime Orts i Mascarell

Acadèmic numerari de la RACV

Sigle d'Or Valencià

El Sigle d'Or de les Lletres Valencianes, albarca pràcticament tot el sigle XV i fon l'epoca de màxim esplendor de la Llengua Valenciana escrita. Durant este sigle, autors tan reconeguts com Jordi de Sant Jordi, Ausias March, Joanot Martorell, Joan Roïç de Corella, Jaume Roig o Sor Isabel de Villena.

El florida lliterari del sigle XV supon la plena madurea del poble valencià, de la qual llengua no troba en aquell moment parangó algú entre aquelles que florixen en els territoris mediterràneus vinculats a la corona d'Aragó i este esplendor, que coincidix en els moments de màxim predomini polític, va a quedar gravat com impronta en les ments dels ilustrats del sigle XVIII i dels romàntics de la centúria següent.

Dos teories radicalment diverses intenten explicar l'orige de nostra llengua i aporten en la seua defensa proves “decisives” per a demostrar la seua autoctonia o implantació respectivament. No obstant entenem, com hem apuntat mes amunt, que tanta importància, si no mes, que el seu presunt inici, te l'anàlisi de la seua llenta configuració fins aplegar al seu esplendor ya en el nom clar, contundent i diàfan de llengua valenciana.

L'obra d'Ausias March, Jordi de Sant Jordi, Roïç de Corella, Sor Isabel de Villena o Jaume Roig acaba de conformar una llengua que, en avant, va a mantindre una personalitat diferenciada de la seua veïna catalana, clarament constatada en prou documents escrits en els que apareixen suficientment separades en dos denominacions. En lo successiu i casi fins nostres dies en dos codificacions llingüístiques seran, a nivell popular -que es l'unic criteri existent en aquells moments- dos llengües diferenciades, sense interferències i pròpies de les seues respectives comunitats per mes que se senten unides per estrets vínculs gramaticals i caminen parelles en la seua marginació i degradació.

L'aplegada de l'impremta, que atende prioritàriament a aspectes de difusió comercial, la codificació que Nebrija donà al castellà, l'expansió d'esta llengua per les Índies, a mes de l'aplegada a la realeza d'Aragó dels Trastamara i l'absència d'un relleu generacional parell, porten a una sobtana decadència de nostra llengua, que se refugia en l'ambit rural, familiar i sempre popular, donant-se entre els sigles XVI i XIX un periodo fosc en el que apenes se donen testimonis lliteraris en valencià i abunden les llamentacions per la marginació a que s'ha aplegat i no soles pel profund canvi polític a que ha donat lloc la derrota d'Almansa sino, també, per l'indiferència i menyspreu dels propis valencians ya des de la centúria del cinccents.

S'aplega a temer, fins i tot, per la seua desaparició; pero mai estigué “morta” sino que a lo llarc dels sigles se mantingué plenament viva en certs àmbits per a lliteraris i en la casi totalitat de les comunitats rurals a lo llarc del Regne, encara que en una progressiva degradació i augment del nivell de mestitge en el poderós i oficial castellà que inciten ya no soles a les llamentacions contemplatives anteriors sino al plantejament de formules que remedien tan llamentable situació: simple conservació en Carles Ros, ensenyança en Manuel Sanelo, retornar als clàssics de Marc Antoni d'Orellana i Just Pastor...

